

ЄЖОВ Валентин Іванович (7.07.1927-25.08.2010)

ЄЖОВ ВАЛЕНТИН ІВАНОВИЧ – АРХІТЕКТОР, НАУКОВЕЦЬ, ПЕДАГОГ

Народився Валентин Іванович Єжов 7 липня у 1927 році в дванадцяти кілометрах від міста Суздаля. Дитинство пройшло поруч з відомими пам'ятниками архітектури, що сприяло розвитку в нього художнього смаку.

З 1944 р. Валентин Єжов навчався, а у 1949 р. закінчив з відзнакою архітектурний факультет Київського інженерно-будівельного інституту. Після закінчення інституту направлений на роботу в Севастополь. За п'ять років перебування в цьому місті Валентин Єжов розробив з іншими архітекторами шістнадцять проектів житлових і громадських будинків, тринадцять з яких реалізовано в будівництві.

Повернувшись до Києва у 1953 р. Валентин Іванович був зарахований до Інституту аспірантури Академії архітектури УРСР. Творче керівництво аспірантами очолював президент Академії В.Г. Заболотний. Узгодивши тему кандидатської дисертації «Архитектура жилого дома в приморских городах УССР» під науковим керівництвом професора Я.А. Штенберга, Валентин Єжов продовжував проектування для південних українських міст. У 1958 р. Валентин Іванович успішно захистив кандидатську дисертацію, яка була виконана на рівні передових ідей житлового будівництва на півдні країни, а її висновки не втратили актуальності і в теперішній час. З цілим рядом положень цієї роботи можна ознайомитися в монографії В.І. Єжова «Архитектура южного жилища».

До 1963 р. Валентин Єжов продовжує працювати в Академії архітектури, розробляє проекти житлових будинків, під керівництвом Є.І. Катоніна проектує станцію метро «Вокзальна» в м. Києві. Через 29 років, після закриття Академії архітектури, В.І.Єжов разом з Д.Н. Яблонським і В.Г. Штолько відроджує Українську академію архітектури та стає її віце-президентом.

З 1963 по 1976 рр. Валентин Іванович працює в КиївЗНДІЕП (зараз – Український зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву). Починаючи з керівника наукового сектора, а потім відділу архітектури громадських будівель, з часом він стає головним архітектором інституту. За цей період під керівництвом Валентина Івановича розроблено багато проектів житлових утворень, унікальних споруд і комплексів а також масових типів навчально-виховних та торговельно-побутових будинків. За цими проектами побудована велика кількість архітектурних об'єктів. Серед них слід відзначити житлові райони «Комсомольський», «Теремки-1», Будинок торгівлі на Львівській площі, палаци культури авіазаводу ім. О. Антонова і радіозаводу ім. С. Корольова, Дарницький учбово-виховний комплекс в м. Києві, палац культури в м. Бердянську, учбові та торговельні комплекси в м.

Дніпродзержинську та м. Прип'яті.

У 1976 р. Валентина Івановича запрошують працювати директором Київського науково-дослідного інституту теорії, історії та перспективних проблем радянської архітектури (КиївНДІТІ, пізніше НДІТІАМ). Маючи досвід організації науково-проектної роботи, В.І. Єжов виводить інститут на новий рівень, поєднує наукову діяльність з архітектурною практикою. Розробляються історико-архітектурні опорні плани, зони охорони пам'ятників архітектури та історико-містобудівна проектна діяльність. Під його керівництвом продовжується робота над виданням п'ятитомної «Історії архітектури України», регулярно виходять збірники наукових праць співробітників інституту. Поступово В.І. Єжов починає працювати над докторською дисертацією. Друкує монографії по темі роботи «Архитектурно-конструктивные системы общественных зданий», пізніше «Архитектура общественных зданий массового строительства», які основані на наукових узагальненнях і проектних матеріалах автора. У 1981 р. Валентин Іванович Єжов призначається Начальником Головного архітектурно-планувального управління Київського міськвиконкому, головним архітектором міста. На цій посаді знадобилися попередні знання архітектора-практика, вченого і організатора. Під керівництвом В.І. Єжова виконувалась робота по розвитку столичного міста, проектування та забудова Троєщини, Оболоні, Теремків, Харківського масиву. Він один із авторів реконструкції Хрещатика, проспекту Перемоги, Київського фунікулера.

В.І. Єжов одночасно з основною діяльністю багато років очолював Державну екзаменаційну комісію по спеціальності «Архітектура» в Київському інженерно-будівельному інституті (пізніше це КДТУБА, а нині Київський національний університет будівництва та архітектури).

У 1982 р. Валентин Іванович успішно захистив докторську дисертацію «Научные основы формирования и типизации общественных зданий в условиях комплексной застройки жилых районов (На примерах практики проектирования и строительства в Украинской ССР)».

Ця дисертація сприяла розробці техніко-економічних основ розвитку міста, а у 1986 р. був затвержений Генеральний план Києва до 2005 р. За цю роботу в авторському колективі В.І. Єжов став Лауреатом премії Ради Міністрів СРСР.

З 1987 р. Валентин Іванович займається науково-педагогічною діяльністю. Він обирається професором і завідувачем кафедри Основ архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА). З появою архітектора-практика і науковця, на кафедрі відбуваються суттєві позитивні зміни: поширюються зв'язки з науково-проектними інститутами та архітектурними майстернями, активізується конкурсна діяльність. Під керівництвом В.І. Єжова розробляються

дипломні проекти на дуже актуальні теми, наприклад, проектування нового міста «Атичернобиль», забудова центрів міст Богуслава і Вінниці, комплексна реконструкція склонів Дніпра в центрі Києва. Багато проектів відмічені дипломами першого ступеня на міжнародних і республіканських конкурсах.

Велику увагу Валентин Іванович приділяв аспірантам і докторантам. Під його керівництвом захистилися 20 кандидатів архітектури і один доктор наук.

Паралельно з педагогічною діяльністю з 1988 р. Валентин Іванович був творчим керівником Архітектурного бюро «Єжов». Разом с синами Сергієм і Дмитром, дружиною Євдокією Федорівною та молодими архітекторами розробили багато проектів, по яким зведені будинки в Україні і за кордоном. Серед них слід виділити забудову кварталу по вул. Дегтярівській 25, житлові будинки по вулицям Січневого Повстання 10, Смирнова-Ласточкина 16, Тургенєвській 76 в м. Києві. За кордоном – туристичні комплекси на Сейшельських островах, Маврикії і Мадагаскарі.

Валентин Іванович неоднаразово обирався до правління Спілки архітекторів України та Комітету по Державним преміям України в галузі архітектури. Він дійсний член академії будівництва України, почесний член Міжнародної академії архітектури.

Указом Президента України у 1999 р. Валентину Івановичу Єжову присвоєно почесне звання Народний архітектор України. За наукові розробки по теорії містобудування і архітектурно-конструктивних систем цивільних будинків Валентин Іванович (автор понад 200 друкованих праць) стає лауреатом Державної премії України в галузі архітектури у 2000 р. За 83 роки свого життя В.І. Єжов відзначений 10 урядовими нагородами – під його керівництвом і при авторській участі розроблено більше 260 проектів, 80 з яких реалізовані в різних містах України.

Слід відзначити професійне захоплення Валентина Івановича – виконання малюнків, етюдів, акварелей навколишнього середовища і пам'яток архітектури. В книзі «Эскизная графика для архитекторов» представлені теоретичні і мемуарні спостереження В.І. Єжова про специфіку архітектурної композиції в природному середовищі та прийоми художнього відображення на прикладах великої кількості авторських робіт.

25 серпня 2010 р. Валентин Іванович завершив свій життєвий шлях. В цьому році йому виповнилося б 90 років з Дня народження В.І. Єжова і добрі спогади про нього завжди залишаться в пам'яті колег та студентів.

Редколегія збірника, колектив кафедри основ архітектури і архітектурного проектування КНУБА, Сергій та Дмитро Єжови